Centre Number						Candidate Number				
Surname										
Other Names										
Candidate Signature										

For Examiner's Use	
Examiner's Initials	
Page	Mark
2/3	
4/5	
6/7	
8/9	
10/11	
12/13	
14	
TOTAL	

AQA

General Certificate of Secondary Education
Higher Tier
June 2014

Panjabi

46802H

Unit 2 Reading

H

Tuesday 17 June 2014 1.30 pm to 2.20 pm

You will need no other materials.

Time allowed
- 50 minutes

Instructions
- Use black ink or black ball-point pen.
- Fill in the boxes at the top of this page.
- Answer **all** questions.
- You must answer the questions in the spaces provided. Do not write your answer outside the box around each page or on blank pages.
- Answer the questions in **English**.
- Do all rough work in this answer book. Cross through any work you do not want to be marked.

A

Information
- The marks for questions are shown in brackets.
- The maximum mark for this paper is 45.
- You must **not** use a dictionary.

Do not write outside the box

Answer **all** questions in **English** in the spaces provided.

1 **Surjit has sent this e-mail to his cousin in the Punjab**

E-mail message

ਪਿਆਰੇ ਮਨਜੀਤ,

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਡਾਕਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਮਾੜੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਨੌਕਰੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ ਆ ਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ

1 (a) Where does Surjit's father work?

[1 mark]

....

1 (b) Why does Surjit's father like his job?

[1 mark]

....

1 (c) What does Surjit's father **not** like about his job and why?

[2 marks]

....

....

Do not write outside the box

1 (d) Why does Surjit want to be a teacher?

[1 mark]

....

Turn over for the next question

5

2 **You read Tejdeep's blog about his mobile phone**

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੋਨ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਮੌਸਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਛਤਰੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਮੌਸਮ ਬਹੁਤ ਠੰਡਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਟ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਜੰਤਰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਫੋਨ ਇਹ ਕੰਮ ਵੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ!

ਤੇਜਦੀਪ

Read the sentences in the grid below.
For each statement in the grid write:
T (True), **F** (False), or **?** (Not in the text)

Example	Tejdeep's father has given him a mobile phone.	**T**

2 (a)	Tejdeep always takes his umbrella with him when he goes out.	

[1 mark]

2 (b)	Tejdeep can get information about the weather using his mobile phone.	

[1 mark]

2 (c)	Tejdeep cannot use his mobile phone to find his way to new places.	

[1 mark]

2 (d)	Tejdeep can download new apps on his mobile phone for free.	

[1 mark]

2 (e)	According to his mum, Tejdeep wastes too much time on his mobile phone.	

[1 mark]

Do not write outside the box

3 **You read two students' views about their holiday in the Punjab**

ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀਆਂ ਤੇ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ।

ਮੈਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲ ਅਤੇ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅਮਨ

ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ।

ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਆਉਣ ਕਰਕੇ, ਉੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵੀ ਘੱਟ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ।

ਰਾਣੀ

3 (a) (i) What did Aman think about his holiday?

[1 mark]

....

3 (a) (ii) Why?

[1 mark]

....

3 (b) Why did Rani **not** enjoy her holiday in the Punjab? Give **two** details.

[2 marks]

1 ....

2 ....

9

Turn over ▶

Do not write outside the box

4 **You read a part of an article about friendship**

ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ

Example

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਲੱਭਣੇ ਬਹੁਤ [3] ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਬਹੁਤ [ ] ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਿੱਤਰ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਫਸਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ [ ] ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਹੈ ਜੋ [ ] ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਆਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ [ ] ਕਰ ਸਕੋ। ਹਰ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਪੂਰਾ [ ] ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Write the numbers for the correct words in the boxes above.

Please note: numbers 1 and 7 do not appear in the grid below.

2	ਧੋਖਾ
3	ਔਖੇ
4	ਸਤਿਕਾਰ
5	ਕੰਮ
6	ਮੁਸੀਬਤ
8	ਸਾਵਧਾਨ
9	ਭਰੋਸਾ
10	ਪਿਆਰ

[5 marks]

Do not write outside the box

5 **You read Sukhraj's e-mail to his cousin in the Punjab about his work experience**

E-mail message

ਪਿਆਰੇ ਰਣਜੀਤ,

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਮੈਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ ਪਰ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀਆਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਚਾਹ ਬਣਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ।

ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਵਕੀਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਕੀਲ ਬਣਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਸੁਖਰਾਜ

5 (a) Where did Sukhraj do his work experience?

[1 mark]

....

5 (b) Give **one** thing he liked and **one** thing he disliked about his work experience.

[2 marks]

Liked ....

Disliked ....

5 (c) Why does Sukhraj **not** want to be a lawyer?

[1 mark]

....

....

9

Turn over ▶

Do not write outside the box

6 **You read in an article three students' views about their families' shopping habits**

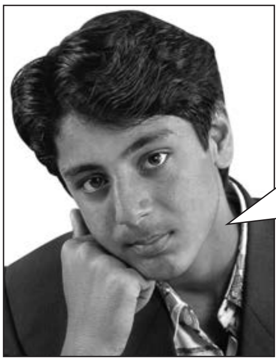

ਦਰਵਿੰਦਰ

ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਲੋਕਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੁਸੀਂ ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲੋਕਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲ ਵੱਡੀਆਂ ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਝ ਕਰਨ ਨਾਲ ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਗੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮਾਰਕੀਟ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਥੈਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਥੈਲੇ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਗਲਦੇ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਕੁਲਵਿੰਦਰ

ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੀਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉੱਥੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਭਾਵੇਂ ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਥੈਲੇ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਥੈਲੇ ਘਰੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

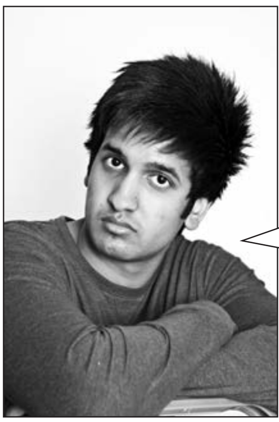

ਮਨਦੀਪ

ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਲ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅਸੀਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵੀਹ ਮੀਲ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੀ ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੀਟ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਥੈਲੇ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਥੈਲੇ ਘਰੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

Do not write outside the box

6 (a) (i) Where does Dervinder buy fruit and vegetables?

[1 mark]

....

6 (a) (ii) What are the benefits of buying fruit and vegetables from here? Give **two** details.

[2 marks]

1 ....

2 ....

6 (b) How are Dervinder's family's and Kulvinder's family's shopping habits similar and how are they different? Give **one** similarity and **one** difference.

[2 marks]

Similarity ....

....

Difference ....

....

6 (c) Where does Dervinder **not** want to do his shopping and why?

[2 marks]

....

....

6 (d) (i) What is your view of Mandeep's family's shopping habits based on the information in the article?

[1 mark]

....

6 (d) (ii) Give a justification for your view above.

[1 mark]

....

9

Do not write outside the box

7 **You read an article on a government website**

ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਿਆ

ਇਸ ਸਾਲ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ 'ਏ'ਲੈਵਲ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਚੰਗੇ ਗਰੇਡ ਲਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਹੀ 'ਏ'ਲੈਵਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਜੀ. ਸੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਧੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ. ਸੀ. ਐੱਸ. ਈ. ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ 'ਏ ਸਟਾਰ' ਤੋਂ 'ਸੀ' ਗਰੇਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੇ ਗਰੇਡ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਘੱਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

7 (a) According to the article, who did better in A-level examinations this year and why?

[2 marks]

....

....

....

7 (b) According to the article, why did girls do better than boys in GCSE examinations?

[2 marks]

....

....

Turn over for the next question

DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED

4

Do not write outside the box

8 **You read a part of an article about the environment in a Panjabi newspaper**

ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਤਾਪਮਾਨ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਲਈ ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਤਾਪਮਾਨ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਵਧਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ, ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਨਾਸ਼ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਕਦਮ ਚੁਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧੂੰਆਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੂੰਆਂ ਛੱਡਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਜਾਂ ਹਵਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਬਿਜਲੀ ਵਰਤ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

8 (a) What does the title of the article mean?

[1 mark]

....

8 (b) According to the article, what could happen if we do not act in time?
Give **two** details.

[2 marks]

1 ....

2 ....

8 (c) According to the article, what could the government do to tackle this problem?
Give **two** details.

[2 marks]

1 ....

2 ....

Do not write outside the box

8 (d) According to the article, what could people do to protect the environment?

[1 mark]

....

Turn over for the next question

6

Do not write outside the box

9 **You read this article about Panjabi people's health and lifestyle**

ਦਿਲ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਘਿਉ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਕਸਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ਹਨ।

ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਵੀਹ ਮਿੰਟ ਤੇਜ਼ ਤੁਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9 (a) According to the article, what are the main causes of heart disease among Panjabi people? Give **two** details.

[2 marks]

1 ....

2 ....

9 (b) According to the article, what can Panjabi people do to reduce the risk of heart disease?

[1 mark]

....

....

END OF QUESTIONS

3

There are no questions printed on this page

DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED

There are no questions printed on this page

DO NOT WRITE ON THIS PAGE
ANSWER IN THE SPACES PROVIDED

Acknowledgement of copyright-holders and publishers

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright-holders have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements in future papers if notified.

All photographs © Thinkstock

Copyright © 2014 AQA and its licensors. All rights reserved.